

RIS

On. Direcțiunea Liceului M. Nicoară Arad

AȘI ȘCOALA

LISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA

Redactor:
Pr. Demian Tudor

Nr. 3960/1947.

ANDREI

din mila lui Dumnezeu dreptcredinciosul Episcop al Aradului, Ienopolei și Hălmaგიului.

Iubitului Cler și popor din această de Dumnezeu păzită Eparhie, har și pace dela Dumnezeu-Tatăl prin Domnul nostru Iisus Hristos.

„Poporul care stătea în întunec a văzut lumină mare și celor ce sedeau în latura și umbra morții răsăritu-le-a lumină”. (Mat. 4, 16).

Iubiții mei fii sufletești,

O veche poveste spune că undeva trăia un balaur cu multe capete, care înghițea tot ce-i ieșea în cale, încât viața oamenilor nu mai era peacolo cu puțință. În mai multe rânduri voinici curajoși au intrat la luptă cu balaurul și chiar au reușit să-i taie câte un cap, dar atunci — ce să vezi — în locul capului tăiat răsăreau din rădăcină alte două capete. Așa a mers aceasta până ce s'a găsit un viteaz înțelept, care, ținând într'o mână sabia iar în cealaltă un tăciune aprins, îndată ce tăia câte un cap al balaurului, cu tăciunele ardea locul lui din rădăcină. Numai așa a putut fi răpus balaurul. Cu gândul la această întâmplare, un împărat roman spunea că el tare ar vrea ca toți dușmanii lui laolaltă să aibă numai un singur cap pe care să-l taie cu o singură tăietură de sabie.

Balaurul cel cu multe capete, de care suferă și azi omenirea, este *păcatul*, care la rădăcina sa are o singură pricină: *firea cea stricată a omului*, din care răsar, ca totatătea capete, feluritele păcate. E de ajuns să privim în jurul nostru ca să vedem că izvorul tuturor suferințelor din lume este răutatea cea dinlăuntru omului. De acolo, ca dintr'o fântână otrăvită, păcatul se revarsă în afară, turburând viața semenilor noștri. De aceea înțelepții din toate vremurile au recunoscut că cine vrea să înstăpânească pe pământ o viață mai dreaptă și mai bună, trebuie înainte de toate să schimbe firea cea stricată a omului. În lăuntru omului trebuie începută lucrarea de îndreptare, pentru că omul precum gândește așa făptuește. Iar partea lăuntrică, de unde începe stricăciunea, este inima lui „*căci din inimă purced gânduri rele, omoruri, precurvii, curvii, furtișaguri, mărturii mincinoase, hule*” (Mat. 15, 19).

Păcatul este ieșirea vieții omenesci din făgașul ei cel firesc, prin: rătăcirea gândirei, care schimbă adevărul cu minciuna, lumina cu întunerecul, și prin aplecarea voinței mai mult spre rău decât spre bine. Este o bolnăvire a firii noastre prin otrăvire. Gândirea omului este călăuzită de obicei de inima sa. Gândim și făptuim așa cum simțim. Dacă inima e necurată, încărcată de păcat, ea se teme de lumina adevărului și vrea să petreacă în întunec, pentru ca faptele ei să nu fie vădite de lumină. (Ioan 3, 19—20).

Vindecarea firii omenești de stricăciunea păcatului a fost dorința cea mai fierbinte și suspinul omenirii din vremea cea dinainte de venirea în lume a lui Iisus Hristos. Și același suspin după un Mântuitor se ridică de pe buzele omenești spre cer, decâteori răutatea păcatului ajunge la culme. La căpătâiul bolnavului chemăm doftor. Acest doftor vindecător pentru firea noastră cea stricată prin păcat este Mântuitorul nostru Iisus Hristos.

Iubiții mei fii sufletești,

Ce minune mare ar fi aceea să vedem soarele coborându-se de pe cer — zice sf. Ioan Gură de Aur — și rostogolindu-se pe pământ. Dar, prin întruparea Fiului lui Dumnezeu s'a petrecut o minune și mai mare, căci aici însuși Dumnezeu s'a coborât pe pământ în chip de om.

Împărații când vreau să-și facă cunoscută voința supușilor, pot să le trimită acestora poruncile prin slugi, cari să-i înfricoșeze, sau prin alți trimiși, cari să le vestească puterea. Dumnezeu, cel iubitor de oameni, a ales o altă cale pentru a-și face cunoscută voința Sa. El a trimis pe pământ ceea ce avea mai scump: pe Fiul Său în chip de om. Aceasta este dovada cea mai mare de iubire, pe care un împărat poate s'o arate supușilor săi. În chipul Fiului, oamenii au putut cunoaște pe Tatăl (Ioan 12, 45), din gura Fiului au auzit cuvintele Tatălui (Ioan 7, 16), din felul de viață al Fiului au cunoscut cum trebuie să fie viața omenească cea adevărată. Iisus Hristos ne-a dat *ochi cerești*, cu care să privim lumea cea creată de Dumnezeu și să vedem urâciunea păcatului, ne-a dat *mintea* Sa (I. Cor. 2, 16), adică felul Său de a gândi, spre a cunoaște rostul vieții, și prin curățirea de păcate ne-a făcut *părtași firii dumnezeiești* (II. Petru 1, 4). În felul acesta, deși trăim pe pământ, ne facem cetățeni ai cerului (Efes. 2, 19) și moștenitori ai vieții veșnice.

Prin Iisus Hristos lumea a cunoscut pe Dumnezeu ca un *Tată* iubitor, în fața căruia toți oamenii suntem frați. El ne poartă de grijă și ne conduce numai spre bine (Rom. 8, 28). Fără știrea Lui nu se petrece nimic, nici o pasăre nu cade din sbor, pentru că înaintea Lui și perii capului nostru sunt numărați (Mat. 10, 29-30). Voința lui Dumnezeu este unica lege ce stăpânește și conduce lumea. Când omul se supune acestei voințe, viața lui este fericită, iar când se împotrivesc ei, merge din suferință în suferință. A cunoaște voința și poruncile lui Dumnezeu nu este greu pentru nici un om, fiindcă toată legea și poruncile se cuprind în una singură: „*Să iubești pe Domnul Dumnezeul tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău, și cu tot cugetul tău. Iar pe aproapele să-l iubești ca pe tine însuși* (Mat. 22, 37—39). Iubirea este legea cea firească pentru viața omului. Din iubire răsar și sporesc toate. Ura stinge viața și o ucide. Dumnezeu, după firea Sa, este „*lumină și iubire*“ (I. Ioan 1, 4 și 4, 8). Omul nu trăește cu adevărat decât dacă stă în legătură de iubire cu Dumnezeu, izvorul vieții. Altcum este mort cu sufletul. Nu putem apoi iubi sincer pe aproapele dacă nu iubim întâi pe Dumnezeu, al cărui chip și asemănare este semenul nostru. Iar dacă nu prețuim pe semenul nostru, nu-i dăm și lui același drept la viață, nu-l ajutăm, nu-l iertăm, atunci nu poate exista viață de obște firească.

Iisus Hristos ne-a învățat prin minunatele pilde despre *Samarineanul milostiv* și cea despre *Bogatul nemilos și săracul Lăzar*, care trebuie să fie purtarea noastră față de aproapele. În ele ni se spune că aproapele (fratele) nostru este tot omul, fără deosebire, și că darurile date de Dumnezeu în Natură se cuvin împărțite frățeste între toți oamenii. Numai lipsa de iubire creiază nedreptatea socială, în urma căreia unul se îmbuibă iar altul pierde de foame. Sunt aproape 2000 de ani de când dumnezeieștile învățături ale Mântuitorului au fost semănate în lume. Multe din ele au încolțit și au adus roade. Altele abia acum își fac drum printre spinii ce căutau să le înăbușe. Până când învățătura

Mântuitorului nu se va înstăpâni în toate inimile, nici roadele ei nu le vom putea gusta pe pământ. Oricâte piedeci ni se pare că răsar în calea Evangheliei, lumea totuș este în mers spre acea înfrățire între oameni și popoare, pe care a vestit-o Iisus Hristos prin venirea lui în lume. El n'a semănat în zadar, nici n'a grăit în pustiu. Cerul și pământul vor trece dar cuvintele Lui nu vor trece (Mat. 24, 35).

Iisus Hristos este *Calea* ce ne duce pe noi oamenii la înfrățirea întreolaltă, la împăcarea din inimă, la iertare și la pace. Prin El avem apropiere de Dumnezeu. El este *Adevărul* care, ca un soare ceresc, luminează calea vieții noastre, arătându-ne ce este drept și nedrept, bine și rău. Precum nu putem trăi fără lumină, așa nu putem trăi fără adevăr și dreptate. Prin Iisus Hristos ne încopciem în comunitatea de *Viață* cu Dumnezeu, nizuind la asemănare cu El, prin curățirea de păcat și sfințire.

Pentru aceste pricini Iisus Hristos este *Mântuitorul* lumii. De aceea mărturisim că „*Nu este sub cer nici un alt nume, dat nouă oamenilor, întru care să ne mântuim*“ (Fapt. Ap. 4, 12).

Iubiții mei fii sufletești,

Dupăcum sărbătoarea Nașterii Domnului este hotar între anul ce trece și cel nou ce vine, între întunecul nopții ce scade și lumina zilei ce crește, totașa și venirea în lume a Mântuitorului a împărțit în două istoria omenirii. Prin faptul că numărăm anii dela Nașterea Lui, mărturisim că El este hotarul între două lumi, între două feluri de oameni: „*Omul cel vechiu*“ stăpânit de păcat și condus numai de trup, și „*Omul cel nou*“ (Efes 4, 22-24), care prin învățătura lui Hristos are „*lumina cunoștinței*“ de Dumnezeu, are pilda Lui de *viață* și cu ajutorul *Hărului*, împărțit prin Biserică, se poate ridica la o viață sfântă, asemănătoare cu cea a lui Dumnezeu. Sf. Vasile cel Mare spune că de aceea s'a făcut Dumnezeu om, ca pe om să-l facă Dumnezeu.

Steaua ce a răsărit odinioară deasupra Vifleemului, nu mai apune niciodată. Câteodată norii păcatelor noastre o întunecă. Dar ea își face din nou drum luminos pe cerul posomorit de suferințe, vestindu-ne sosirea Mântuitorului. Iisus Hristos vine an de an cu aceeaș solie a păcii pentru inimile primitoare, și ca singurul Doftor al sufletelor. Numai cei ce nu-i deschid inima rămân păgubiți de vindecările Lui.

Toate relele de care suferim și azi, isvoresc din firea noastră cea stricată prin păcat. Iată vine la noi Doftorul care poate tăia răul din rădăcină. Să nu mai tânjim, ca slăbănogul cel de 38 ani pe marginea lacului Vitezda (Ioan 5, 5) ci să ne lăsăm coboriți de Mântuitorul în scaldătoare și ne vom vindeca de toate boalele noastre.

Să nu mai orbecăim în întunec, ci să ieșim la lumină. Și dupăcum omul cuminte, care vrea să se lumineze și încălzească, iese în bătaia soarelui și nu se mulțumește cu lumina și căldura răstrântă de lucrurile cele neînsuflețite, așa și noi să ne scoatem sufletele la „*Răsăritul cel de sus*“ ca să le umplem de lumină și ca niște „*fii ai luminii să umblăm*“ (Efes. 5, 8).

Hristos se naște, măriți-L!

Hristos din ceruri, întâmpinați-L

Hristos pe pământ, înălțați-vă popoarelor!

Darul Domnului nostru Iisus Hristos, dragostea lui Dumnezeu-Tatăl și împărțirea Sfântului Duh să fie cu voi cu toți.

Dat în Reședința Noastră episcopală din Arad, la Nașterea Domnului din anul mântuirii 1947.

Al vostru iubitor părinte sufletesc:

† ANDREI

Episcop.

Taina nașterii lui Hristos

Minunea s'a întâmplat acum o mie nouă sute patruzeci și șapte de ani, într'un staul din Betleemul iudeii. Zămislită în tăcerea unei vieți simple și în sinceritatea unui suflet de fecioară în neîntreruptă rugăciune, ea și-a păstrat autenticitatea proaspătă ca gingășia pruncilor care o vestesc și împede ca apa izvorului care țâșnește din stâncă. Strălucirea stelei magilor, cu toată măreștia ei, nu a putut să-i tulbure măreștia simplității stihiale în care s'a zămislit. Ea a strălucit înțelepților, și-acești înțelepți, ca să poată înțelege minunea și să l se închine, au trebuit să depășească înțelepciunea și să jertfească strălucirea lor pământească, și înfrâșiți cu păstorii să îngenunche în fața Pruncului. Pruncul era minunea. Pruncul era mai mult decât minunea, era Dumnezeu care se dăruie omului. Minunea umeste, minunea petrifică și robește. Pruncul înseninează, pruncul apropie și încălzește și tocmal de aceea, taina întrupării lui Dumnezeu își găsește expresia cea mai cuprinzătoare în simplitatea pruncului.

Azi, staulul, cu toată sărăcia lui, s'a preschimbat în catedrală. Bărnele de lemn uscat, roase de cari, s'au preschimbat în marmoră șlefuită. Acoperișul de șindrilă ori de pale negrite de vreme și ploaie, e azi supolă aprinsă în bătaia soarelui. Vatra săpată de copitele oilor e mozaic multicolor. Crăpăturile căscate în pereți și protectate în întunericul din lăuntru ca dungă de lumină palidă, sunt azi ultralunari ce în lumina cernută prin ele, reflectă imaginii de sfinți. Spânzură candelabre acolo unde altădată se legănau pânjenți și fire încâlcite de paie ori de fân, iar mirosul lânii de atunci, e azi mireasmă de smirnă și tămâie. Staulul s'a transfigurat. El e azi Biserica. Biserica e staulul transfigurat în care coboară astăzi Hristos. În Ea, El se naște, sau se renaște. Prin Ea, El e cu noi.

Hristos e cu noi, în măsura în care noi înșine suntem cu El; e cu noi, în măsura în care noi înșine l-am dat răgaz să se nască în sufletul nostru; e cu noi în măsura în care îl simțim tainic în taina dumnezeieștilor slujbe. Și îl simțim în măsura în care ne apropiem de taină și de El ca de un prunc, în măsura în care ne apropiem de El simplu.

Simplitatea e o condiție a înțelegerii misterelor. Simplitatea, mișcare autentică a ceea ce e esențial în om, e condiția experimentării lui Dumnezeu. Trebuie să fim într'un anumit sens, prunc pentru ca să poșim să fim apropie pruncii. Și tot așa, trebuie să fim prunc pentru ca să poșim să fim apropie pe Dumnezeu întrucât El însuși s'a descoperit omului, s'a apropiat de om ca prunc. S'a apropiat ca prunc, atunci, și tot ca prunc se apropie și astăzi.

Sărbătoarea Nașterii Domnului, e sărbătoarea

sfințirii prunciei, e sărbătoarea simplității sufletești, e sărbătoarea aducerii aminte. Pruncul în simplitatea lui, se cufundă în taină până la identificare. El se bucură și prin bucuria lui, el o împărtășește și altora, făcându-se astfel cel dintâi vestitor al ei. El o trăiește real. Sărbătorirea și bucuria celor vârstnici se sprijinește pe această taină.

Sărbătoarea e totdeauna o reactualizare, e aducere aminte. Aducerea aminte presupune cu necesitate faptul autentic. Nu-ți poți reaminti ceea ce nu ai cunoscut și nu ai trăit. Și tot așa, nu poți să-ți reamintești, nu poți să sărbătorești Nașterea lui Hristos fără să o fi cunoscut, fără să fi fost martor al minunii. Și ai fost martor, creștine; ai fost martor în clipa în care ai simțit fiorul celei dintâi colinde. Atunci și poate că numai atunci, nu te-ai îndoit de adevărul Adevărului. Atunci nu ai fost în măsură și nici nu te-ai gândit măcar să-l răstălmăcești. Atunci l-ai primit întreg, așa cum pruncul și numai pruncul pot să-l primească. Și de atunci, îl porți și-l porți mărturia în suflet. Ea stăruie în adâncuri ca împăcare, ca liniște suverană, ca frumusețe. Ea stăruie și așteaptă clipa rechemării ca să-ți umplă întreaga viață de bucurie și taină. E taina sărbătorii, e taina nașterii sau renașterii lui Hristos.

V. G.

Dar dela Moș Crăciun

Crăciunul e sărbătoarea păcii, pentru că „pace pe pământ“ a vestit corul Ingeresc din preajma ieslei dela Betlehem. E sărbătoarea celui mai mare dar ceresc, personificată în acel Moș Crăciun al scumpulor amintiri, purtând în traistă comoara bunătăților, din care și azi ne împărtășim și noi alături de cei mici.

Ultima bubuitură de tun, ca semn al vrăjmășiei dintre oameni, menită să sfășie vieți omenești și să samene tristețe, a încetat demult. De atunci încoace, fiecărui Crăciun îi cerem tot mai multă bucurie și pace. Dar pacea încă n'a venit pe măsura așteptării noastre.

Nimic din lumea aceasta nu ne aparține, decât în chip trecător. Numai ce dăruim va fi al nostru de-a-pururi. Tot restul rămâne în urmă, când depășim hotarul vieții de aici. Așa este și cu pacea. N'o putem pretinde, decât în măsura în care o dăm. Până când nu vom deschide zăgăzurile inimei ca să se reverse pacea de acolo în afară, nu vom avea pace, nici în lăuntru nostru, nici în afară, oricât de paradoxal ni s'ar părea.

Puterile răului au germinat lozinca: *Si vis pax, para bellum*, și au făcut din ea pentru oameni

o axiomă inevitabilă. Cea dintâi solie, menită să răstoarne această axiomă diabolică, a adus-o corul ingeresc, în Betlehem, la cel dintâi Crăciun: *pe pământ pace, între oameni bunăvolre*. Ea a venit în lume deodată cu *Flul păcii*, care ne-a dat apoi această învățătură: De vrea cineva războiu, oferă-i pace; de te lovește peste un obraz, întoarce-i și celalalt; la pace să răspunzi cu pace, iar la războiu, deasemenea, să răspunzi cu pace.

Și într'adevăr, pacea e un dar, o dăruire. Nurebue s'o aștepti, ci s'o dai. E un dar ceresc, ce trece dela om la om, dela inimă la inimă. Pornește dinlăuntru în afară, iar nu invers.

Dar sufletele au devenit opace față de darurile cerești și sunt încovoiate mai mult spre darurile pământului. Iată de ce, sunt constrânse să se orienteze după lozinca: De vrei pace te pregătește de războiu, te pregătește să ți-o aperi, în fața aceluia, care n'au inima deschisă pentru a da, ci numai pentru a primi pace.

Moș Crăciun e darnic. Comorile din traista lui sunt oferite tuturor, ca un semn al înfrățirii universale și al păcii pe pământ. El nu caută neamuri și ranguri, stări și vârste. Toți îl așteptăm cu bucurie și tuturor ne dăruie din darurile sale. Dar cine înțelege și urmează semnul darniciei lui? Cine își păstrează inima deschisă, pentru ca din darurile lui Moș Crăciun să dăruiască și el mai departe?

Toți dorim pacea lui Moș Crăciun și când ne-o dă, o zăvorim în noi cu șapte lacăte. Ca fiii, ne repudiem părinții, ca părinți ne alungăm fiii, ca soți ne cultivăm hatărul. Nici cu frații nu mai suntem frați.

Cum am putea umbla în lumină noaptea, dacă lampa o ținem aprinsă numai între zidurile camerei? Cum am putea umbla în căldură, dacă jărătecul îl ținem aprins numai pentru a încălzi pereții din lăuntru ai cuptorului? Dacă ngropăm talantul păcii, primit în dar dela Moș Crăciun, nu vom avea din el nicio dobândă și niciun folos.

P. D.

„Dumnezeu neschimbat și om deplin...”

Intr'unul din icoșele *Acatistului Domnului nostru Iisus Hristos*, rânduit a se ceti în eparhia noastră în Vinerile din cele două posturi mari de peste an, aflăm aceste cuvinte de o aleasă poezie dogmatică: *Pre ritorii cei cu multă vorbă îi vedem ca pe niște pești fără de glas despre Tine, Iisuse Mântuitorule, că nu se pricep să spună cum rămâi Dumnezeu neschimbat și om deplin...* Frumusețea poeziei dogmatice din cărțile noastre de ritual, adevărul dogmatic exprimat în forme de înaltă simțire se adevărește și în citatul de mai

sus, care ne răsună în minte, ca un refren des repetat, acum înaintea praznicului Intrupării lui Hristos: Dumnezeu neschimbat și om deplin!...

Veacuri întregi omenirea creștină s'a frământat cu mintea ca să pătrundă taina Intrupării Fiului lui Dumnezeu. De ce s'a făcut Dumnezeu, om? Care este sensul smereniei nașterii și vieții Sale întregi? Cum a putut Dumnezeu să pătimească? Iată o seamă de întrebări, între multe altele, care au turburat mințile înțelepților, făcându-i să rămână „ca niște pești fără de glas”.

Dar cu deosebire cele dintâi șapte veacuri creștine constituie perioada de frământare a credinței noastre despre Dumnezeu-Omul. Învățătura aceasta a fost limpede exprimată în Noul Testament și în Predania Apostolilor. Cu toate acestea ascuțișul minții omenești, în contact cu filosofia veacului, ca și iscodirile eretice, în luptă cu dogma Bisericii — au dus la acele precizări din sinoadele ecumenice cristalizate și în cântarea și slujba bisericească.

Ce este Hristos? Părinții apostolici, apologetii și polemicii răspund: Dumnezeu înomenit. „Dumnezeu s'a făcut om — remarcă sf. Irineu, resumând tradiția de până la el — pentru că noi nu puteam ajunge la nemurire și nestrucăciune de cât cu condiția ca acela care e nemurirea și nestrucăciunea prin esență, să se unească cu natura noastră și prin aceasta cu omenirea întreagă ai cărei membri suntem și pe care a recapitulat-o în sine” (Tixeront: *Hist. des dogmes*, Paris 1930, I. p. 261).

Erorile pe cari apărătorii ortodoxiei aveau să le combată în această materie erau multe și de multe feluri: unii negau realitatea însăși a trupului lui Iisus (Marcion); unii credeau că a avut corp astral, psihic, spiritual (Apelles, Valentin), toți fiind de acord în a nega adevărata naștere a Mântuitorului din Maria.

Apoi dualismul gnostic — precursorul nestorianismului condamnat la Efes; subordinaționismul, în felurile lui chipuri, atacând odată cu dogma ortodoxă a sf. Treimi și cristologia ortodoxă, nu făcea decât să pregătească calea arianismului. Arie este acela care a declanșat acele frământări doctrinare cari au condus la sinodul ecumenic dela Niceia. Dar nici cu Niceia, nici cu sinodul din Efes sau Calcedon, disputele în jurul persoanei lui Iisus Hristos Mântuitorul nu s'au sfârșit. Veacurile postpatristice, ale evului mediu și cele mai apropiate de noi, au continuat să frământă această problemă.

Pentru noi este o mare mângăere că mântuirea ne-a venit nu printr'un om, nici măcar printr'un inger, ci prin însuși Dumnezeu nostru înomenit. Dacă Iisus ar fi fost un Dumnezeu cu

trup omenesc aparent l-am fi cinstit ca pe un Dumnezeu necunoscut, dar nu Mântuitor. Dacă ar fi fost un om, adevărat un om superior dar tot om, l-am fi cinstit ca atare, așa cum cinstesc oamenii, geniile răsărite între ei: o vreme îi îndumnezeesc apoi îi uită.

Dar noi cinștim în Iisus, pe Dumnezeul cel veșnic, cel unul în treimea persoanelor, cel născut mai înainte de toți vecii din Tatăl și mai pe urmă intrupat din Fec oara Maria și dela Duhul Sfânt. În aceasta constă taina mântuirii noastre taina restaurării omului.

În bucuria sărbătorilor Nașterii Domnului, când preamărim în colinde pe cel născut în ieslea Vifleemului, să ne gândim că Iisus este cu adevărat Dumnezeu nes hmbat și om deplin și prin aceasta ne-a asigurat adevărata noastră mântuire.

Pr. Gheorghe Lițiu

In zi de Praznic

Mari sunt tainele cerului Ele ne conduc și îndrumază viața lumii întregi spre țeluri bine stabilite.

Mari sunt puterile iubirii, care stăpânesc dela început marea cosmos, și produc pitoreștile manifestări ale celor văzute și celor nevăzute.

Mare este darul prin care omul pricepe tainele iubirii de sus și prin credință împlinește pe pământ, programul, aducător de bucurie fixat dinainte — dela creșterea lumii — și executat prin smerenie de pământent destinați să albe „viața ascunsă cu Christos în Dumnezeu“.

Bucuria răsărită odată cu steaua magilor, transmisă sub ocrotirea cerului de coruri cerești, a ajuns pe pământ. Bucuria de sus a fost transmisă înceștă-tului suflet de muncitor și odată coborâtă jos, ea nu mai plere. Soarele dreptății a răsărit pentru a nu mai apune. Această bucurie, dela început a avut înrânsa totul. După cum în sămânța mică este cuprinsă întreaga plantă, cu toate însușirile caracteristice genului și speciei, tot așa în actul trimiterii Fiului este cuprinsă întreaga viață. După cum planta, crescută în condițiunile prielnice, farmecă prin frumusețea ei, atrage prin miros și hrănește prin gustosul fruct, tot așa raza bucuriei, devenită arborele credinței, farmecă prin armonia melodilor, mângăie prin îndemnul miliei și hrănește sufletul prin gustosul fruct al dragostei. Pentru noi bogăția darurilor este zestrea cuprinsă în legea străbună. O valorificăm mai ales în zi de praznic.

Pentru sufletul modest, care vrea să rămână la simplitatea începutului, ea devine leoaie familiei Sfinte din ieslea Vifleemului. Privind peștera devenită leagăn, sufletul modest primește în cadrul familiei sale, cu care urmează drumul destinului, Duhul împăcării.

Pentru cel ce nu se mulțumește cu împlinirea

legii în mod static, Praznicul este îndemn de fapte înafara familiei. Admiră calea magilor, care îi înduplecă voința a face binele, îi îndeamnă la împlinirea de fapte de îndurare trupestă și sufletești.

Pentru cel ce nicio faptă izolată nu este o mulțumire, în zi de praznic primește totul. Ascultă glasul cereșc, îl consideră chemare, lasă pentru o clipă alte preocupări și privește minunea, o admiră, se cutremură și crede. Își câștigă convingerea și apoi se reîntoarce la ale sale. Adâncește brazda în acelaș ogor, conduce gospodăria cu acelaș râvnă, lucrează cu mai multă dibăcie, adună mai multe roduți, căci totul se desfășoară în lumina razei, coborâte de sus, raza credinței.

Ne gândim la Crăciunul legii străbune, luminat de această rază sfântă. El ne-a deschis în viață un drum neșmblat, el mult bătătorit de veteș jertfite într'un ideal. În măsura în care-l ținem ne bucurăm în zi de praznic, iar dacă-l părășim întunecăm viața cu tristețea neșiguranței.

Fam lie străbună, cu tată trudit, cu mamă legată de vatra cernită, prin copil fără număr, progenitură palide, fără copilărie; familie idealizată prin simplitatea și credința ta, numai tu trăiești ziua de praznic. Din agoniseala puțină faci lux de binefaceri. Nu vrei să știi pe nimeni lipsit. Toți trebuie să albe Crăciun, identic pentru tine cu milostenia.

Lege străbună, suma tuturor familiilor azi lucrează puterea ta! Nu mai ești a câtorva privilegiați, ci a poporului întreg. Puterea ta schimbă totul. Descreștești frunțile, înseninezi fețele, înalbești halnele, purifici sufletele.

În vremi liniștite ca și în aspre vremi de bejenie încolonezi spre slujbe în mănecare des de dimineață, suferința căruntă și dorul ne împlinit, bătrâni și tineri. Înălți prinose de cântece și aduc ofrandă bine primită.

Azi te-ai împăcat, creștine, cu tine însuși, azi te-ai împăcat cu cerul, azi te-ai înfrățit cu Duhul prin atenția față de mizeria de pe pământ.

Lege străbună, azi puterea de sus lucrează cele minunate între oameni.

Dumnezeu s'a coborât pe pământ, este acum în suflet. Așa moștenire am primit dela moși-strămoși. Prin toată moștenirea primim bucurii.

Lege străbună, mare este puterea ta, căci lucrezi în armonie cu voința Celui Prea Înalt; mare este lucrarea ta, căci din cel nebăgați în seamă, ai ales temelii împărației binelui.

Târta ta, specificul tău și trăinicia ta se vădese mai ales în zi de praznic.

Știm ce avem de făcut. Să mărim pe Dumnezeu să dorim pace pe pământ, iar între oameni să întro-năm bunăvoințe.

TEOFAN

Gânduri de Crăciun...

De douăzeci de veacuri încoace, nestrămutată și vie stăruie credința în sufletul milioaneilor de creștini, că în peștera din Betleem, Dumnezeu Fiul s'a întrupat în corp omenesc, fiind în același timp și om adevărat și Dumnezeu adevărat.

O putere adâncă, venită din rădăcinile ființei noastre în fiecare an, ne îndreaptă gândurile către Acel ce S'a pogorât între oameni, pentru a-i scoate din robia păcatului.

„După ce a vorbit în vechime părinților noștri prin proroci, în multe rânduri și în multe chipuri, Dumnezeu, la sfârșitul acestor zile, ne-a vorbit prin Fiul, pe care L-a pus moștenitor al tuturor lucrurilor și prin care a făcut și veacurile” (Evrei 1, 1-2), căci „atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, încât a dat pe singurul Său Fiu, pentru că oricine crede în El să nu piară ci să aibă viață vecinică” (Ioan 3, 16).

„Taină străină și minunată văd: cântecele păstorilor de jur împrejurul urechilor mele; nu cântă cu fluierul o cântare lipsită de înțeles, ci cântare cerească ei cântă, Ingerii cântă, Arhanghelii melodiază, Heruvimii înaltă imne, Serafimii preamăresc. Toți prăznuiesc văzând pe Dumnezeu pe pământ și pe om în ceruri, pe cel de sus jos, din pricina tainei întrupării și pe cel de jos sus, din pricina iubirii de oameni. Astăzi Betleemul a imitat cerul; în locul stelelor primește pe îngeri cântând, iar în locul soarelui face loc soarelui Dreptății” (St. Ioan Hrisostom).

Acesta este fiorul de eternitate al Crăciunului! Credința în realitatea minunii din Betleem este un pilon de fundament al creștinismului. De Nașterea Domnului însă, mai este legată și comoara de datini care poartă sufletul cu aproape două mii de ani în urmă și fac ca printr-o cucernică retrăire a vieții Mântuitorului, sufletele noastre să încerce clipe rare de înălțare sufletească, de intensă trăire într-un climat duhovnicesc. Pentru noi, Crăciunul este cea mai bogată sărbătoare în datini și obiceiuri strămoșești. „Prin obiceiuri înțelegem datinile strămoșești, toate creațiile bune ale poporului, menite să înfrumusețeze lucrurile și mai ales sărbătorile. În ele, ca și în poezii și în povești, se oglindește sufletul unui popor, puterea lui creatoare de cultură” (Il. V. Felea). Obiceiurile sunt mai tari decât cetățile, decât legile scrise. Romanii numiau „usus tyrannus” această nebănuită forță a obiceiului, iar filosoful nostru C. Rădulescu-Motru a scris nu de mult: „obiceiurile sănătoase apără existența unui popor mai bine decât cele mai întărite ziduri de cetate”.

O splendidă definiție a datinei avem în cuvintele Banului Miked către Doamna Clara, din răscolitoarea dramă „Vlaicu Vodă” a lui Al Davilla:

„Nu se sfarmă veacurile ce-au trecut!
Și cu veacurile acelea datina ni s'a făcut.
Datina străbună e mai mult decât o lege!
... Timp de veacuri neamul țese datina dela bătrâni.

Pruncul dela sân o soarbe'n fiecare strop de lapte,
Leagănul în care doarme, i-o șoptește'n blânde
„șoapte”...

Obiceiurile, alături de limbă, costume, sunt specificul etnic al unui neam, tezaurul spiritual, un mare patrimoniu și rezervor de energie națională. Aceste producțiuni artistice ale geniului popular împreună cu bunurile culturale clasice ale unui popor, formează individualitatea, sau mai precis personalitatea aceluși neam. Acestea, bunurile tradiției și ale culturii, nu se pun de acord cu oportunitatea, ci cu veșnicia. Roma veche este moartă, dar pe Horațiu îl avem și astăzi. Ruinele din Termopyle sunt de mult ale trecutului — și pe Homer nu-l putem uita. Dar, nu numai prin oameni mari, ci și prin producțiile geniale ale colectivității se poate înscrie un popor în concertul culturii mondiale.

În sărbătorile Crăciunului, cea mai splendidă manifestare a geniului poporului nostru, este colinda. Simplă, uneori naivă, ca poezie, — colinda ca gen muzical este o adevărată capod'operă. Au fost studiate, au fost culese sistematic, au fost utilizate din belșug în isbutite lucrări de muzică cultă, dar materialul inedit e mult și departe de a fi epuizat și-și așteaptă ostenitorii care să desgroape tot mai multe nestemate și comori ascunse.

„Intunericul nopții, zăpada cu luciul de zi și de noapte, poezia iernii cu versul duios al fulgilor de zăpadă, șueratul vântului, fiorul și sfințenia ce vine de undeva, de departe prin veacuri și trece din casă în casă, din suflet în suflet, toate acestea unite cu taina credinței au contribuit să dea colindelor acea atmosferă mistică ce le este proprie. Cu ele sunt țesute și înflorite de mii de ani crâmpie de expresiune poetică și muzicală demne de tot interesul” (Mihail Vulpescu: Cântecul popular românesc, p. 128).

Multe din aceste obiceiuri se pierd, se sting fără urmă, sărăcind patrimoniul nostru spiritual.

De fapt, în sufletul omului este o nelincetată luptă între puterea trecutului — tradiția — și tendința de a merge înainte, de a ține pas cu vremea, tendința de înnoire. Tradiție și progres — sunt două noțiuni cari nu se exclud, între cari nu este antagonism! Dimpotrivă, lucrurile noi altoite pe tradiția seculară, sunt mai trainice, mai nobile. „Tradiția este în adevăr o experiență verificată îndelung, o forță necesară și binefăcătoare” (T. Vianu: Filosofia culturii, ed. II, București 1945, p. 155).

Când tradiția e înlocuită cu totul, desconsiderată, ea duce la distrugerea individualității popoarelor ca și la aceea a indivizilor. „Începem prin a accepta să ne îmbrăcăm ca ceilalți, pe urmă suntem pierduți”, cum zice undeva André Maurois.

Sărbătoarea datinelor strămoșești trebuie considerată ca una din cele mai sfinte îndatoriri pe care le avem față de trecutul nostru.

E bine ca aceste gânduri de conservare și perpetuare a obiceiurilor străbune, să nu fie streine de acei care au menirea să mențină trează și vie credința și tradiția în sufletul poporului.

Fie ca aceste umile rânduri să aibă soarta seminței căzută în pământ bun!

Traian Balta
licențiat în Teologie.

Despre ce să predicăm?

Duminea după Nașterea Domnului despre:
IISUS COPILUL ȘI REGELE ARHELAU.

În praznicul ce a trecut am văzut pe Hristos prunc înfășat, iar în praznicul ce vine, precum zice patriarhul Sofronie, îl vom vedea om desăvârșit pe cel ce s'a arătat deplin Dumnezeu nostru din cel deplin. Între cele două praznice ni se citește Evanghelia dela Matei (2, 13-23) despre mânia lui Irod, despre goana să prindă și să omoare pe cel ce abia era înfășat.

Iată un singur stih din Evanghelie: *Și auzind că Arhelau domnește în Iudeia, în locul lui Irod, tatăl său, s'a temut să meargă acolo și luând poruncă în vis, s'a dus în părțile Galileii* (Matei 2, 22). Iosif venea aducând pe Iisus și pe Mama lui din Egipt. Avea oare de gând să se așeze undeva în Iudeia, sau numai să treacă pe acolo, nu se poate și nici nu are mare însemnătate să se știe. Sfântul Evanghelist (Luca 2, 39) ne spune pe scurt că s'au întors în Galileia, în cetatea lor, Nazaret. Se vede însă limpede, că n'a vrut nici măcar să treacă prin Iudeia, după ce a auzit că acolo domnea Arhelau. Cine era Arhelau? Din cuvintele Evangheliei înțelegem că era fiul lui Irod. Irod murise în timpul scurt petrecut de Iisus în Egipt. La dorința cuprinsă de Irod în testament, împăratul August a împărțit Palestina în trei și le-a dat celor trei fii ai lui Irod. Arhelau a primit titlul de etnarh și Iudeia, Samaria și Iudumeia. Etnarh înseamnă cărmuitor de popoare și era mai puțin decât un rege.

Arhelau a domnit numai nouă ani. A fost de o cruzime mare, ca tatăl său. Istoria spune că într'o singură răscoală a iudeilor a ucis trei mii. Răscoala însă nu s'a potolit și Arhelau a cerut ajutorul lui August. Atunci a fost chemat la Roma și pentru tiraniile lui a fost surghiunit în Galia.

Teama lui Iosif era întemeiată. Oamenii tiranului i-ar fi putut da de veste și Arhelau care semăna așa de mult tatălui său ar fi putut să pornească o nouă goană împotriva lui Iisus. Ho-

tărrea lui Iosif a fost luată în urma unei porunci ce i s'a dat în vis, precum spune Evanghelia. Grija și hotărrea lui Iosif cuprind și iubirea și credința. Iubirea adevărată se arată în primejdii, în greutăți și în jertfe. În toate timpurile, mintea sănătoasă și credința au știut să se unească și să arate drumul așa cum l-au arătat lui Iosif. Credea că Dumnezeu îi va ajuta dar înțelegea că trebuie să fie și el cu ochii în patru.

Părțile Galileii erau partea cea mai oropsită din toată Palestina. Aici oamenii erau mai înalțați în civilizație. Aici erau amestecate limbile și datinele. Vechii cananiți dinaintea de cucerirea Cananului, erau amestecați cu Evreii, iar peste ei au venit Sirieni și Asirieni colonizați din timpul robilor. Începând cu Macabeii aici s'au scurs oamenii de afaceri din lumea greco-romană veniți să stoarcă vlaga din pământ și din locuitori. Numele de galilean era ca un nume de batjocură și la Evreii din părțile Ierusalimului și la păgânii de atunci și încă vreo patru sute de ani. Iisus s'a dus să primească și porecla de galilean și porecla a rămas nedespărțită de Hristos și de creștinism. Servitoarea arhiereului zicea către apostolul Petru: *Și tu erai cu Iisus Galileanul* (Matei 26, 69). Pilat judecând pe Iisus și auzind de Galileia, a întrebat, dacă Galilean este omul (Luca 23, 6). Dar ori de câte ori a fost rostită porecla aceasta, rostirea a fost în semn de batjocură și față de Hristos și față de creștinism.

E ceva înjositor să te bați cu cei batjocuriți și totuși în lupta cu Galileanul s'au înșiruit dela Irod și dela sluga arhiereului Ana atâția împărați Dela Nerone pâna la Dioclețian zece împărați au luptat împotriva celor ce n'aveau nici oști, nici arme. E ciudat mai ales împăratul Iulian apostatul. Părinții i-au fost uciși într'un complot și el a rămas orfan la șase luni. A fost ținut ascuns de un slujitor și de episcopul Eusebiu al Niconidei. Se gândeau să-l crească și să-l pregătească pentru preoție. El însă cunoscând că părinții i-au fost uciși, se gândea numai la răzbunare. Ajuns în Atena, era în aceeași școală cu sfântul Vasile cel Mare și cu sfântul Grigorie Teologul. Din aceeași școală și din aceleași cărți cei doi sfinți au învățat iubirea, milostenia, iar el numai ura. A ajuns împărat. Cândul războaii, fiindcă ucișii părinților nu mai trăiau, l-a îndreptat împotriva creștinilor. Nu-i lăsa să învețe carte, îi trimitea în surghiun. A vrut să întoarcă, să reinvie păgânismul. A clădit temple și el, care era să fie preot creștin, s'a făcut preot păgân. În războiul cu Perșii a fost lovit de osăgeată. Sângele gâlgăia din rană și el strângea sângele în pumn și-l împoșca spre cer strigând: Ai învins, Galileene.

Ce-l făcea pe împăratul filosof lovit de o săgeată să creadă că Galileeanul a învins, când în imperiul său creștinismul era aproape să se stingă? Să se fi temut el, care cunoștea așa de bine Evanghelia, că creștinismul prigonit din fașe va ieși biruitor în momentele când s'ar părea că e răpus? Ce frică putea el să aibă de Galileeanul care a fost căutat de Irod și ai cărui părinți pământești se temeau de Arhelau? Temea-se el oare, cu toată ura de care era stăpânit, că precum a înviat Hristos din mormântul pecetluit, așa va învia și creștinismul chiar când pare înmormântat?

Este adevărat că lumea creștină ca o lume de oameni, nu se poate scutura dintr'odată de zgura pământească. Cu fiecare zguduire mare cade un strat de zgură. Cu fiecare încercare, și cu fiecare strat de zgură ce se scutură de pe noi, vom înțelege, vom trăi și vom duce creștinismul dela fașe spre desăvârșire, așa cum în praznicul ce a trecut am văzut pe Hristos înfășat, azi prunc prigonit și dus în ascuns să se numească Galileean, ca în praznicul ce vine să-l vedem în apa Iordanului om desăvârșit pe cel ce s'a arătat deplin Dumnezeu nostru cel deplin. A lui este biruința și lui i se cuvine toată mărirea. Amin.

Crăciun

Am casă coliba de-alături;
In ea hibernează sub pături
Copii fără număr; o capră bătrână
Le dă căldură și lapte.
In casă e greu, afară noapte
E frig și nu știu mâine
Găsi-volu un codru de pâine
Azi... milă... blândețe... primit bucurios.
Ah, înțeleg! se naște Hristos!

Mi-e trupul slăbit și flămând,
Sărac, huldut, nici în gând
Nu-mi pot cândva cere dreptate.
Umilit sub greaua povară din spate
Mă rog: cer iertare de tot ce-am făcut.
Azi... și eu sunt mai bine văzut...!
Da, înțeleg: Hristos s'a născut!

Iubirea și cinstea în veci să rămână;
Dreptatea s'o aibă cel slab la 'ademână;
Un neam omenesc și creștin
Să adoreze copilul divin.
Doamne, trimite poruncă cerească
Un duh, nou, curat să-l întărească

Ca și la noi Hristos să se nască.

TEOFAN

Material pentru predici

— La Anul nou. —

Anul îți va merge bine, nu tu când vei zăcea beat în ziua cea dintâi a lui, ci când atât în ziua cea dintâi, cât și în cea de pe urmă, și în fiecare zi tu vei face fapte plăcute lui Dumnezeu. Nu beția înseninează ci rugăciunea; nu vinul ci cuvântul înfrânării. Vinul stârnește furtună, cuvântul lui Dumnezeu aduce liniște. Acela aduce neliniște în inimă, acesta alungă sgomotul; acela întunecă mintea, acesta luminează pe cea întunecată; acela aduce întristare, care înainte era departe, acesta ia grija care este de față. Căci nimica nu poate așa de tare însenina ca învățătura înțelepciunii, de a prețui puțin lucrurile cele de acum, a ținti la cele viitoare, a recunoaște cele pământești ca trecătoare și a nu le socoti statornice: nici bogăția, nici puterea, nici cinstea, nici măgulirile. Dacă tu ai o astfel de înțelepciune, atunci poți să privești pe un bogat fără ca să-l pismuești, poți să ajungi la lipsă și la sărăcie și totuși să nu-ți pierzi curajul.

Creștinul nu trebuie să prăznuiască sărbătorile numai în anumite zile, ci tot anul trebuie să fie pentru el sărbătoare. Cum trebuie să fie însă acea sărbătoare care se cuvine lui? Apostolul Pavel zice: „Să prăznuim nu întru aluatul cel vechiu, nici întru aluatul răutății și al viclesugului, ci întru azimile curăției și ale adevărului” (I. Cor. 5, 8). Dacă ai conștiința curată, tu serbezi în toate zilele, săturându-te cu nădejdiile cele mărite și îndestulându-te cu așteptarea bunurilor celor viitoare. Iară dacă nu ai conștiința liniștită și ești împovărat cu multe păcate atunci poți să îți mil de sărbători și totuși nu te vei afla mai bine decât cel ce jelește. Căci ce-mi folosește mie o zi senină, când conștiința mea este întunecată? Așa dar, dacă voești ca să ai vre-un folos de la anul nou, mulțumește acum când a trecut un an, mulțumește Domnului că el te-a adus până aici, frânge inima ta, numără zilele vieții tale și ai către tine însuși: zilele aleargă și trec, numărul anilor se împlinește, noi am și săvârșit o mare parte din cale. Dar ce bine am făcut noi? Oare nu ne vom duce noi de aici deșerți și goi de toată dreptatea? Județul este înaintea ușei, viața noastră pleasă spre bătrânețe.

Aceste le ouspănește în ziua Anului nou, la acestea să gândești în curgerea anului. Să cugetăm la cele viitoare, ca să nu ne zică cineva aceea ce profetul zicea Iudeilor: „Zilele lor s'au stins întru deșertăciune și anii lor au trecut repede” (Ps. 77, 37). Această sărbătoare neîncetată, despre care eu am vorbit, care nu cunoaște vreo curgere a anului și nu este legată de vreo zi hotărâtă, poate să o prăznuiască deopotrivă săracul și bogatul. Pentru ea

nu este de trebuință nici cheltuială și nici avere, ci numai singură fapta cea bună. Tu nu ai avere dar ai frica lui Dumnezeu, care este mai prețioasă decât toate comoarele, o comoară netrecătoare, neschimbăcioasă, nesecată. Privește cerul, cerul cerurilor, pământul, marea, aerul, felurile dobitoacelor, felurile plante și tot neamul omenesc. Privește ingerii, arhanghelii și stăpâniile cele de sus. Toate acestea sunt proprietate a Domnului. Servitorul unui Domn atât de bogat nu poate să fie sărac, când acest Domn este cu milă către tine.

A se veseli în astfel de zile, a avea mare îndestulare într'ânsele, a lumina cu faclă locurile publice și a împleti cununii, și alte asemenea, este o nebunie copilărească. Tu ești liber de aceste slăbiciuni, ai vrâstnicia creștinească și ești cetățean al cerului. De aceea nu mai aprinde în această zi focuri pe piețe, ci aprinde în lăuntrul tău lumina cea duhovnicească; căci „așa trebuie să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor — zice Domnul — ca văzând ei faptele voastre cele bune, să preamărească pe Tatăl vostru carele este în cer” (Mat. 5, 16). Această lumină îți va face mare câștig. Nu încununa ușele casei tale, ci poartă-te așa ca să dobândești din mâna lui Hristos cununa dreptății.

(Sf. Ioan Gură de Aur)

Duminică înainte de Botez

Cea mai bună pregătire pentru o sărbătoare bisericească este împăcarea cu vrăjmașii.

Nu este oare un lucru fără judecată ca, atunci când sosește o sărbătoare, să se întrebuițeze așa de mare îngrijire, de a se scoate din ladă mai dinainte haina cea frumoasă și a o ținea gata cu cea mai mare acuratețe, a-și pune încălțăminte frumoase, a așeza pe masă mâncări scumpe, a aduce din toate părțile tot felul de prisosință, și a se găti și împodobi în tot chipul, dar a nesocoti cu totul sufletul, sufletul cel părăsit, cel pătat, cel sălbătic, cel fiământ și necurat? Tu aduci aici în Biserică un trup împodobit, dar un suflet gol și urcios. Căci trupul îl vede omul cel asemenea ție, robul cel asemenea ție, și de aceea puțin interesează el, fie sub orice formă; dar sufletul tău îl vede Dumnezeu, și de sigur neîngrijirea ta de dânsul va fi aspru pedepsită. Nu știți voi că pe acest altar arde focul cel ceresc, adică Dumnezeu — omul este de față? De aceea nu adu cu tine aici: paie, lemne, grinzi și altele de asemenea, adică păcatele, pentru ca sufletul tău să nu se aprindă de acel foc ceresc și să se mistuie. Mai vărtos adu cu tine: pietre prețioase, aur și argint, adică fapte bune, pentru ca acestea aici încă mai mult să se curețe și ca tu să te poți întoarce dela altar cu câștig mare și bogat. De este în tine ceva păcătos lapădă și depărtează aceea din sufletul tău, înainte de a veni aici la altar.

Dacă cineva cu deosebire are un vrăjmaș, de carele a fost greu jignit, să lepede acum vrăjmășia și să domolească sufletul său cel cuprins de mânie care se frământă în clocotire, ca să vină iarăși în liniște și în pacea sa cea lăuntrică.

Dar tu te împotrivești și zici că ai fost prea jignit și de aceea nu poți să-ți potolești mânia. Dar spune-mi, voești tu oare să te vată-mi însuși și mai mult? Ori ce ar face vrăjmașul, el nu poate să te vatăme așa de mult, cât te vatămi tu însuși când nu voești a te împăca cu dânsul, și așa nesocotești porunca lui Dumnezeu. Vrăjmașul te-a jignit; ei bine, dar spune-mi, voești oare pentru aceea a jigni și tu pe Dumnezeu? A nu te împăca cu cel ce te-a jignit, nu înseamnă a-l pedepsi pe acela, ci mai vărtos vrea să zică a jigni pe Dumnezeu, carele a dat legea împăcării. Așa dar nu te uita la acel asemenea ție rob, care-le te-a jignit, și nu socoti mărimea jignirei, ci uită-te numai la Dumnezeu și la frica de Dumnezeu, și gândește întru sineți că cu cât mai mare silă vei face sufletului tău, și cu cât sunt mai mari jignirile care le ierți, cu atâta mai mare va fi și răsplata ta la Dumnezeu, carele cere acestea dela noi.

Multe dușmăni rămân așa zicând veșnice, pentru că nu s'au împăcat de îndată, în ziua dintâi. Pentru aceea nimeni să nu urască pe potrivnicul său mai mult decât o zi, și să o desfacă de mânie sa încă înainte de sosirea nopții, precum zice Apostolul: „Să nu apună soarele întru mânia ta” (Efes. 4, 26), pentru că nu în singurătatea nopții să strângă și să socotească toate la un loc, câte în mânie s'au vorbit și s'au făcut, ca nu cumva prin aceasta sfârșitul să se facă încă mai rău și împăcarea încă mai grea. Precum membrele trupului cele scintite și mișcate din starea lor cea dreaptă, se întorc fără multă trudă în locul lor cel mai dinainte, când cineva îndată le îndreptează; iar dacă ele rămân în starea lor cea falsă un timp mai îndelungat, cu foarte mare greutate se pot iarăși îndrepta, și trebuie multă vreme până ce ele iarăși se întăresc și se așază bine, tot așa se întâmplă cu noi și în privința vrăjmășiei. Dacă împăcarea se face îndată, ea se face ușor și se cere puțină osteneală pentru a se restatornici prietenia cea veche. Dacă însă trece un timp mai îndelungat, ura și mânia ne orbește cu totul; nouă ne e rușine a ne împăca și avem trebuință de alții nu numai pentru ca să ne aducă la olaltă cu protivnicul, dar și pentru ca după ce împăcarea s'a făcut, să țină împreună un timp pe cei nouîmpăcați, până ce se va restatornici încrederea cea veche. Ce rușine este aceasta, o voiu tăcea cu totul, dar nu este oare foarte de osândit ca noi să avem nevoie de alții ca să ne putem iarăși împăca cu propriile noastre membre, adică cu cei asemenea cu noi creștini?

(Sf. Ioan Gură de Aur)

Bucurați-vă

Coboară lin din slăvi pe rază de lumină,
In noaptea instelată, colindători cerești,
Să aducă lumii de sbuciumare plină
Veste minunată, cea mai bună între vești.

In Vifleem in iesle, cum proorocul scrie,
Și din pururea fecioară chip de om luând,
Domnul azi se naște pe om ca să-l înfie,
Plinindu-se in lume dumnezeiescul gând

In scutec alb de pânză, pe așternut de fân,
Vine 'ntre sârmanii lumii ca cel mai sârman,
Calea smereniet luând al lumii Slăpân
Să mântue lumea din lanțul celui viclean.

De ani, El vine an de an — azi ne vine iar,
S'aducă 'ntre oameni pace, tubire, trat bun,
Să nu mai fie viața un veșnic calvar,
Ci bucurie deplină — un veșnic Crăciun.

Hristos din ceruri — întâmpinați-L popoare
Hristos pe pământ între voi — înălțați-vă;
Cărturari, muncitori, români de pe ogoare
Infrățiți in Domnul, in El bucurați-vă.

VIOREL

Cărți

Preot Mircea Munteanu: PREOTUL ȘI SFATUL DE IMPĂCIURE, cu o prefață de Prot. Dr. Il. V. Felea, Arad 1947, pag. 48.

Lucrarea cu titlul de mai sus, datorită râvnei entusiaste a distinsului nostru colaborator, preotul Mircea Munteanu din Căminu, înfățișează în cuprinsul ei una din cele mai frumoase pagini de pastorație, de-fășurată de preoțimea noastră dela sate în ultimii patru ani. Este acea operă de pacificare a satelor noastre, răvașite de interminabilele procese care nu odată în trecut au epuizat pentru zile de-a rândul ordinea de zi a Tribunalurilor și a altor instituții de împărțire a dreptății omenești. Este acea lucrare de împăciuire și de rezolvare, în duh evanghelic, a neînțelegerilor dintre singuraticii creștini, pe care o vizi și Mântuitorul atunci când spunea pe Muntele Fricirilor: „Impacă-te cu părășul tău curând, cât ești încă pe cale cu el, ca nu cumva să te dea judecătorului, iar judecătorul să te dea slujitorului, ca să te arunce în temniță; căci adevăr zic ție: nu vei ieși de acolo până nu vei da și cel din urmă ban” (Mt. 5, 25-26).

Inițiate prin Decretul Lege Nr. 7.6 din anul 1943 și menținute apoi, ca organe auxiliare ale puterii judecătorești, printr'un nou Decret-Lege din vara anului 1945, sfaturile de împă-

ciuire au jucat în viața satelor noastre un rol preponderant. În cadrul lor, preotului-paroh, ca președinte al sfatului, i s'a dat îndreptățirea legală, de a lucra cu Evanghelia în mână la rezolvarea multora dintre cele mai tulburătoare probleme, cari fărâmițau viața obștească a păstoritorilor săi. Dar, nu numai ca i s'a dat, în acest chip, îndreptățirea legală de a împărți pacea în sufletele tulburate de feluritele neînțelegeri, ci i s'a pus la îndemână și terenul în cadrul căruia să-și poată dovedi tactul său pastoral, ca și spiritul de dreptate evanghelică, de care trebuie să fie animat orice slujitor al lui Hristos.

Cât de minunat s'a încadrat această îndatorire pusă pe umerii preotului, în planul general de pastorație a lui, și ce efecte salutare a avut instituția în cadrul căreia a muncit cu entuziasmul caracteristic chemării lui, ne-o evidențiază cu multă competență părintele autor în cele zece capitale ale lucrării pe care o prezentăm. În deosebi, datele statistice cu cari a ținut să-și încununeze lucrarea, scot și mai mult în lumină aportul considerabil pe care l-a împlinit „sfatul de împăciuire” și preotul paroh în viața atât de tulburată a păstoritorilor săi.

Scrișă cu entuziasm și cu un vădit spirit descriptiv și analitic, lucrarea părintelui Munteanu, deși apărută tocmai atunci când era în pregătire o nouă legiuire în materie judecătorească, totuși rămâne un document prețios și în același timp o chemare pe care păstorul de suflete o are de împlinit și de aci înainte, dacă nu dintr'un alt loc, cel puțin de pe amvon. T.

Prof. Dr. Ilarion V. Felea, MĂNTUIREA (Bibl. „Calea Mântuirii” Nr. 4-5). Arad, Diecezana, 1947. E cel mai proaspăt și totodată cel mai folositor dar de Crăciun, pe care-l face distinsul autor tuturor dreptcredincioșilor noștri.

Broșura cuprinde, pe o extindere de 61 pagini, următoarele 10 capitole: 1. Mântuitorul; 2. Ce este Mântuirea; 3. Durerea păcatului; 4. Mântuirea din cătușele păcatului; 5. Condițiile sfântirii; 6. Biserica; 7. Sfântul har; 8. Credința dreaptă; 9. Faptele bune; 10. Siguranța mântuirii.

Menirea broșurii este de a complecta, largi și permanentiza misionarismul, purtat de autor și de cei din jurul său, în cadrul fondului „Calea Mântuirii”. Același țel, aceeași metodă, aceleași mijloace și același limbaj sunt caracteristice și broșurii, ca și foii amintite. În plus se adaugă talentul autorului, sprijinit pe stilul impecabil și pe concepția autorului de a înșira materialul din fiecare capitol, într'o perfectă ordine logică.

Broșura trebuie să pună la încercare puterea comitetelor de colportaj din fiecare parohie, dar mai ales zelul preoților de a-și îndeplini pastorația prin colportaj.

P. D.

Informațiuni

„Pe pământ pace și între oameni bună-voire”. . . este gândul de tainică rugăciune prin care întâmpinăm pe colaboratorii și cetitorii revistei noastre, din prilejul sărbătorilor Crăciunului din acest an. Solia îngerească adusă lumii la Nașterea Dumnezeiescului Prunc să fie aleva înfăptuită, atât în sufletele noastre cât și pe întregul pământ.

■ Sfântul Sinod în ședința sa din 20 Noembrie a. o. a acordat rangul de Arhimandrit P. C. Protosincol Ștefan Lucaciu, starețul sfintei Mănăstiri Hodoș-Bodrog. Bunul Dumnezeu să-l învrednicească de cât mai mult spor în viața monahală pentru care s'a dedicat.

■ Din câmpul misiunii. Misiunile religioase pentru popor decurg conform planului elaborat de către Prea Sfințitul nostru Episcop Andrei și ele sunt o mare binecuvântare pentru credincioși.

Misionarul tractului Ineu, Păr. Pavel Tripa, a organizat misiuni religioase în Parohia Ineu, pe zilele de 11-14 Decembrie a. c. La aceste misiuni au participat din partea sf. Episcopii P. C. Părinte Rector Dr. Ilarion V. Felea, P. C. Părinte profesor Dr. Petru Dehelean și C. Părinte Ioan Ungureanu.

În fiecare zi dimineața s'a oficiat Sf. Liturghie, iar seara Denie și s'au făcut spovedanii. S'au spovedit și cuminecat 400 de elevi și eleve dela Gimnaziul unic și Școala primară și 164 de credincioși, bărbați și femei.

Au predicat trimișii sf. Episcopii, iar Părintele Protopop al tractului, Dr. Ioan Cociuban, la sfârșitul misiunilor, a adus mulțumiri în numele tuturor credincioșilor, P. S. Sale Părintelul Episcop, care din dragoste pentru poporul dreptcredincios a hotărât intensificarea misiunilor religioase, precum și celor care s'au ostenit, slujind poporului Sf. Taine: Pocăința, Cuminecătura și Maslul.

Duminecă 14 l. c. marea și încăpătoarea biserică din Ineu, a fost plină de credincioșii veniți să asculte cuvântul dătător de viață. La priceasnă a predicat Părintele Dr. P. Dehelean, iar după masă la serbarea organizată de Gimnaziul unic din Ineu, în memoria fostului Mitropolit Sava Brancoviciu, au conferențiat Preotul Pavel Tripa și Părintele Rector Dr. Il. V. Felea.

Tot Duminecă 14 l. c. a avut loc luarea jurământului crucișilor din garnizoana Ineu. Cu acest prilej Părintele T. Feier din Ineu și I. Ungureanu din Arad, au oficiat Tedeum. Jurământul a fost luat soldaților de Părintele I. Ungureanu, care, cu acest prilej a ținut și o cuvântare despre datorința ostașilor.

Cor.

■ Mulțumire. Comitetul parohial din Zăbrani ține să aducă mulțumiri organelor de conducere ale onor. Primăriei Guttenbrunn pentru ajutorul de 20.000.000 lei nestabilizați, dăruți pe seama parohiei pentru întreținerea ei cât și pentru lucrarea unui iconostas.

■ Treceți la ortodoxie. În parohia Zăbrani au trecut la credința străbună următorii credincioși: Voian Ioan dela gr. catolici, Mili Ioan dela bapțiști și Ianik Iuliu dela rom.-catolici.

Comunicat

P. C. Preoți sunt înștiințați că Noi împreună cu Dl. Prefect al județului Arad, am lansat un Apel către populația județului pentru AJUTORAREA SPITALULUI CENTRAL (JUDEȚEAN) DIN ARAD. Acest Apel, care se va trimite prin primării, va fi citit și în biserică în ziua de Anul nou (1 Ianuarie) 1948 de către P. C. Preoți, la sfârșitul Sf. Liturghii.

Invităm pe P. C. Preoți să participe în Comitetul pentru colectare și să dea tot concursul acestei acțiuni.

Arad în 20 Decembrie 1947.

† ANDREI
Episcop

Nr. 4010-1947.

Concurse

Se publică concurs din oficiu, cu termen de 15 zile, pentru întregirea prin numire a parohiei Mădrijești, protopopiatul Gurahonț.

VENITE:

1. Folosința sesiunii parohiale, 32 jugh. cad.
2. Folosința casei și grădinei parohiale.
3. Stolele legale.
4. Salariul dela Stat, pe care parohia nu-l garantează.

Parohia este de clasa a II-a.

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare, se vor înainta Consiliului Eparhial din Arad.

Arad, la 11 Decembrie 1947.

† ANDREI,
Episcop

Traian Cibian,
cons. ref. ep.

Nr. 4011-1947.

Se publică concurs din oficiu, cu termen de 15 zile, cu salariul dela Stat, pentru parohiile:

1. Agriș I, protopopiatul Șiria.
2. Bocsig I, protopopiatul Ineu.
3. Susani, protopopiatul Buteni.
4. Doneni, protopopiatul Buteni.
5. Șieldu II, protopopiatul Chișineu-Criș.
6. Vârșand I, protopopiatul Chișineu-Criș.
7. Sârbi, protopopiatul Halmagiu.
8. Curtici II, protopopiatul Arad.
9. Sânleani, protopopiatul Arad.
10. Cuvin II, protopopiatul Radna.

Arad, la 11 Decembrie 1947.

† ANDREI,
Episcop.

Traian Cibian
cons. ref. eparhial